

มติคณะอนุกรรมการด้านสิทธิชุมชน : กรณีร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่...)

ตามที่ รัฐบาล โดยมติคณะรัฐมนตรี ได้อนุมัติเรื่องการผ่านร่างแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่...) พ.ศ. ... เพื่อดำเนินการในกรณีมาบตาพุด จังหวัดระยอง

คณะอนุกรรมการด้านสิทธิชุมชน ในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้มีการประชุมและมีมติดังต่อไปนี้

ประการที่หนึ่ง

คณะอนุกรรมการได้เคยมีข้อเสนอต่อนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๒ โดยสาระสำคัญไม่เห็นด้วยต่อความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ตีความให้รัฐบาลออกใบอนุญาต ประกอบกิจการให้กับนักลงทุนอุตสาหกรรม ๗๖ โครงการ โดยที่ไม่มีการจัดตั้งองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งเห็นว่าเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญมาตรา ๖๗ และมีส่วนทำลายมาตรการในการป้องกันสิทธิชุมชนต่อโครงการต่างๆ บริเวณมาบตาพุด

นอกจากนี้ คณะอนุกรรมการเคยมีความเห็นเสนอต่อรัฐบาล เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๒ ในการจัดตั้งองค์การอิสระทางด้านสิ่งแวดล้อมชั่วคราวตามรัฐธรรมนูญเพื่อดำเนินการให้ความเห็นต่อการวิเคราะห์รายงานผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมด้านชีวิตและสุขภาพของประชาชน อีกทั้ง รัฐบาลต้องเร่งดำเนินการนำร่าง พระราชบัญญัติองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาโดยเร็ว

ประการที่สอง

จากข้อเท็จจริงที่เป็นอยู่ในขณะนี้ ยังมีการดำเนินการที่ไม่ถูกต้องและไม่เหมาะสม ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๗ โดยการผลักดันให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ... ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะอนุกรรมการด้านสิทธิชุมชน จึงขอคัดค้านไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งในการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว โดยมีเหตุผลดังต่อไปนี้

๑. ทำให้องค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ภายใต้การบริหารราชการแผ่นดิน และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นการขัดต่อหลักการความเป็นอิสระตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญมาตรา ๖๗ วรรค สอง

๒. กำหนดให้องค์การอิสระสิ่งแวดล้อมทำงานภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) และต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการผู้ชำนาญ

การ จึงแสดงให้เห็นถึงความไม่เป็นอิสระในการทำงานที่ถูกควบคุมโดย สผ.และ คณะกรรมการชำนาญการ (มาตรา ๕๑/๒)

๑. ให้อำนาจรัฐมนตรีเพิกถอนการจดทะเบียนองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมได้ เท่ากับให้อำนาจของนักการเมืองเข้าไปครอบงำและแทรกแซงการแสดงความคิดเห็นขององค์การอิสระสิ่งแวดล้อม

คณะอนุกรรมการจึงขอยืนยันว่ารัฐบาลต้องจัดให้มีการดำเนินงานขององค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม (ชั่วคราว) และผลักดันร่างพระราชบัญญัติองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมที่กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้จัดทำแล้วเสร็จตั้งแต่กันยายน ๒๕๕๑ นั้น เข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา จึงจะเป็นการดำเนินงานที่สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

นอกจากนี้ มาตรา ๕๑ วรรคสอง ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าการออกกฎที่อาจมีผลกระทบต่อส่วนได้เสียสำคัญของประชาชน รัฐต้องจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างทั่วถึง ก่อนดำเนินการ **การแก้ไขเพิ่มเติม ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเข้าสู่กระบวนการดังกล่าวด้วย**

ประการที่ สาม

คณะอนุกรรมการมีความเห็นว่า มาตรการหรือข้อเสนอของรัฐบาลและภาคธุรกิจล้วนแล้วแต่เป็น มาตรการในเชิงรับบิดเบือนข้อเท็จจริง และขัดต่อรัฐธรรมนูญ ไม่ใช่เป็นมาตรการในการป้องกัน ควบคุม และให้ความมั่นใจต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ชีวิตและสุขภาพของประชาชน

ดังนั้น คณะอนุกรรมการจึงมีข้อเสนอเร่งด่วนที่เป็นรูปธรรม ดังต่อไปนี้

๑.๑ รัฐบาลต้องเปิดเผยข้อมูลของ ๑๖ โครงการต่อสาธารณะ รวมทั้งรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รายงานการประชุมผลวิเคราะห์ของผู้ชำนาญการ และรายงานการประเมินความเสี่ยง

๑.๒ จัดกลุ่มของ ๑๖ โครงการตามความคืบหน้า ในการอนุญาตของหน่วยงานของรัฐ และการ ดำเนินการตามองค์ประกอบตามมาตรา ๖๑ และตามพื้นที่ที่ตั้งโครงการ

๑.๓ ดำเนินการตามแนวทางการประเมินผลกระทบในรายงานการวิเคราะห์ด้านสิ่งแวดล้อมและ สุขภาพของประชาชนที่บังคับใช้แล้ว โดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งสามกลุ่ม ไม่ว่าจะ เป็นกลุ่มที่ทำการประเมินผลกระทบทางสุขภาพแล้วอย่างชัดเจน หรือ กลุ่มที่ยังไม่ได้ทำการประเมิน และ กลุ่มโครงการอื่นๆ ต้องจัดให้มีกระบวนการทบทวนรายงานประเมินผลกระทบทางสุขภาพโดยสาธารณะ

ประการที่ สี่

รัฐบาลต้องจัดตั้งคณะกรรมการอิสระจากสถาบันการศึกษาและองค์กรพัฒนาเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพในลักษณะชั่วคราว เพื่อให้ความเห็นการวิเคราะห์ทางด้านสิ่งแวดล้อม ชีวิตและสุขภาพของประชาชน และต้องจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในชุมชน

ประการที่ห้า

รัฐบาลต้องดำเนินการให้มีการประเมินศักยภาพในการรองรับมลพิษของพื้นที่เพื่อประกอบการพิจารณาอนุมัติใน ๘๖ โครงการ

ประการที่หก

การดำเนินการให้มีเขตปลอดมลพิษที่ชัดเจนและถูกต้อง สอดคล้องตามหลักวิชาการ ต้องกำหนดให้มีพื้นที่กันชนสำหรับพื้นที่อุตสาหกรรมทุกส่วน และมีมาตรการในการกำจัดกากพิษอุตสาหกรรมและขยะที่ก่อให้เกิดมลภาวะ

ประการที่เจ็ด

รัฐบาลต้องมีการจัดทำแผนและกฎการปฏิบัติการสำหรับป้องกันและบรรเทาอุบัติเหตุ และเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงของสารเคมีต่างๆ ตลอดจนให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สหภาพแรงงาน หรือองค์กรของพนักงาน องค์กรสาธารณะกุศล และประชาชนในชุมชน

%%%